

De morgen volgend op Morré's gevangenneming, begaf commissaris Doremans zich om acht uur naar zijn verloofde, toen hij bij zijn woning de veldwachter van Boisschot ontmoette, die beleefd groetend zei:

— Citoyen commissaris, onze meier heeft mij naar hier gezonden met deze brief.

Met gewichtig gebaar nam Doremans de brief aan en las de gevangenneming van een rover, die te Heist moest thuishoren.

De meier wilde de bandiet overbrengen naar Heist, doch vroeg daarvoor hulp, daar hij beducht was voor de gezellen van de gevangene.

— Ik moet antwoord meebrengen, citoyen commissaris, zei de veldwachter bescheiden.

— Ja. Maar hoe heet die rover?

— Hij weigert?

— Aan de meier! Mij zou hij wel antwoorden. Is het Cartouche niet?

— Neen, 't is niet de kapitein... Hij verkeerde, schijnt het, met Liza Montens.

— Wie is Liza Montens?

— De meid van mijnheer Schootens.

— Maar kerel, nu weet ik nog niets. Wie is mijnheer Schootens dan?

— Een rijke grondeigenaar van Boisschot, citoyen commissaris, antwoordde de andere bedremmeld. Liza Montens komt van de Pijpelheide.

— Denkt ge dat ik kennissen heb op de Pijpelheide? Maar ginds zie ik de veldwachter.

Doremans, de eeuwige bluffer, wenkte Pieter Deswert, die reeds zijn gewone ochtendronde gedaan had en nu nieuwsgierig nader kwam.

— De meier van Boisschot meldt mij, dat hij een rover gevangen genomen heeft.

— Cartouche? vroeg Deswert snel.

— Dat kunt ge begrijpen! Als die schelm ons ontkomt, zou hij zich dan te Boisschot laten gevangen nemen? Veldwachter, waar zijn uw gedachten?

— Hoe heet de gevangene dan?

— Hij wil zijn naam niet zeggen.

— Dat is de gewoonte der binders.

— Maar mij zou hij zijn naam dan toch niet durven verzwijgen! pochte Doremans.

Deswert glimlachte even.

— Hij verkeert met een meisje van de Pijpelheide, die te Boisschot dienstmeid is, hernam de commissaris.

— Dat meisje moet Liza Montens zijn, zei de veldwachter onmiddellijk.

— Ja, zo heet ze, sprak zijn ambtgenoot van Boisschot. Liza Montens.

— Hoe weet ge dat, Deswert? vroeg Doremans verrast.

— O, ik ken mijn volkske van de Pijpelheide, citoyen commissaris. 'k Weet dat er maar een meisje van daar te Boisschot dient, en wel bij mijnheer Schootens.

— Inderdaad.

— Dan moet de gevangene Sus Morré zijn, hernam Deswert.

— Waarom veronderstelt ge dat? vroeg zijn overste.

— Gisteren is Liza Montens op de heide geweest.

— Wie heeft u dat verteld.

— Ik heb ze gezien, want al heeft Cartouche mij een kogel beloofd zo ik nog op zijn grondgebied kom, toch snuffel ik daar rond.

— In diens woning werd de rover ook gevangen genomen; hij had zich onder het bed verstopt, vertelde de politiemans van Boisschot.

— En hebt ge het meisje gezien?

— Ja, commissaris. Ze begaf zich naar de herberg van Morré en Sus Morré zag ik later op Cartouche's paard in de richting van Boisschot rijden.

— En ge liet mij van dit alles onkundig! stooft Doremans op.

— Och ja, ik wist niets stelligs, antwoordde Deswert heel kalm.

— 't Was uw plicht geweest mij dit alles te melden.

— Waarom?

— Waarom, waarom? Ben ik dan een man van stro, een figurant? Waarom? Moet ge dat nog vragen?

— 't Is te vroeg om ruzie te maken, hernam de veldwachter vrijmoedig, tot grote verbazing van zijn beroepsgenoot.

— Ge wordt weer brutaal! riep Doremans nijdig. Ik wil weten wat er op de heide voorvalt.

— Vergezel mij dan eens, hernam Deswert op spottende toon.

Doremans wilde een nieuwe uitval doen, maar plotseling verbleekte hij.
— Daar... daar! stamelde hij angstig en hij wees in de straat, waar een negental ruiters aangerezen kwamen.

— Franse krijgslieden, zei Deswert.

BAKELANDT

DE ERVE VAN
NAPOLEON

— Als het Cartouche maar niet is, hernam Doremans op weinigeruste toon.

Hij stond al in zijn deuropening.

— Neen, sprak Deswert beslist.

— Ge kunt hun niet vertrouwen.

— 't Zijn ditmaal echte soldaten...

— Hoe weet ge dat? Die kerels van de heide zijn zo sluw.

— Op gans de heide zijn er maar drie paarden.

Bovendien ik zie bij die Fransen geen bekende gezichten.

— De binders kunnen zich vermomd hebben, wedervoer Doremans.

— Neen, 't zijn geen binders, maar krijgslieden uit Mechelen, onder bevel van een korporaal. Ze komen herwaarts.

De ruiters reden tot het groepje en sprongen van hun paarden.

De korporaal groette en vroeg :

— Citoyen-commissaris Doremans?

— Die ben ik, zei de genoemde, weer trots.

De korporaal reikte hem een verzegelde brief over.

Doremans las de brief.

Deze luidde als volgt :

Vrijheid.

Gelijkheid

Er wordt bevel gegeven aan een korporaal en acht man naar Heist te gaan, om de zes pionniers te halen, welke deze gemeente moet leveren voor de vestingwerken van Ieper.

De korporaal zal zich tot de municipaliteit van genoemde gemeente wenden, om haar dit bevel over te brengen, dat ze onmiddellijk en op haar verantwoordelijkheid en zonder het minste uitstel moet doen uitvoeren.

Mechelen. Dezen 14 Prairial, 3de jaar der Republiek.

De commandant der plaats,
VIELLER.

— Ge moet dus pionniers medevoeren, zei Doremans tot de korporaal.

— Zo is mijn bevel.

— Maar die mannen zullen niet zo spoedig bij elkander zijn.

— Wij moeten zolang gelogeed worden op kosten der gemeente.

— Ik moet eerst de meier spreken. Had men u gezegd, dat ge mij de brief moest overhandigen?

— Ja, want men wist niet of de meier Frans spreekt.

— Welnu, dan kunt ge u naar gindse herberg begeven en er verblijven tot de pionniers gevonden zijn. Maar wacht, daar schiet mij iets te binnen. Gij komt als geroepen. Er is deze nacht een binder gevangen genomen, doch die schelm bevindt zich nog te Boisschot. Gij zult met uw mannen die gevangene halen, hier leiden, opdat hij een eerste verhoor kan ondergaan en hem dan naar Mechelen medenemen.

— Wij werden uitgezonden om pionniers, citoyen-commissaris.

— En die zult ge hebben, maar ik heb het recht u naar Boisschot te sturen.

— Neen, citoyen-commissaris.

— Dus ge weigert ?

— Ik moet !

— En als ik u formeel gebied de gevangene te halen ?

— Dan gaat ge uw recht te buiten.

Doremans stampvoette van woede.

Altijd en overal ontmoette hij tegenstand.

— Commissaris, zei Deswert, ik heb een gedacht gekregen.

— Laat horen !

— Er moeten pionniers gezonden worden naar Ieper, naar ik uit uw woorden begrijp.

— Ja.

— Welnu, laten we enige kerels van de Pijpelheide naar ginder zenden. Er zijn er velen, die we kunnen oplichten. Allen zijn vagebonden en handlangers van Cartouche, ofschoon zulks niet gemakkelijk te bewijzen is.

Er is thans een goede gelegenheid om de streek wat te zuiveren en Cartouche's macht fel te verminderen.

Doremans volgde de raad. Op 't gemeentehuis ontmoette hij meier Geeraerts en vertelde hem het geval.

— Zes pionniers ! kloeg de meier. Zes brave dorpelingen verbannen naar Ieper.

— Ik heb een plan... een goed plan... en 't bewijst, dat ik de bevolking dezer gemeente goed gezind ben, hernam Doremans op zijn eigen bluffende toon. We zullen zes pionniers zoeken op de Pijpelheide.

— Een goed plan, citoyen-commissaris, maar...

— Wat is er nu weer ?

— Zullen de mannen der heide willen gaan ?

— We zullen ze dwingen.

— Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan, citoyen-commissaris.

— En als ik het gebied ?

— Vrees ik nog, dat ze zullen weigeren.

— Wij zullen wel het middel vinden om hen te dwingen.

— De meesten zijn vrienden van Cartouche, die ze beschermen zal.

— We moeten hen oplichten.

— We kunnen het beproeven, doch niet op klaarlichte dag.

— Van avond dan !

— En wie zullen we zenden ?

— Ik ken de bevolking der heide niet, doch Deswert kan een lijst opmaken van de voornaamste schurken, die we dan in 't geheim moeten oplichten. Dezen avond zullen we vertrekken, zodra het donker is. We hebben geen politiedienaren genoeg, maar de Franse krijgslieden moeten ons helpen.

— Dan zijn we sterk genoeg.

— Ge weet dat die ruiters hier gelogeed zijn op de kosten der gemeente ?

— Ja.

— Behandel ze goed... dan zullen ze deze avond heel gewillig zijn.

Nu moest Doremans antwoorden op de brief van Boisschot's meier. Hij schreef, dat hij in de loop van de dag de gevangenen zou laten halen.

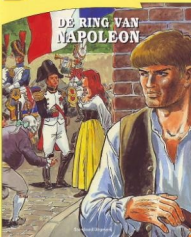
En de veldwachter vertrok met die tijding.

HEDD LEMANS

25

BAKELANDT

DE RING VAN
NAPOLEON

— Deswert, zei Doremans tot zijn veldwachter, we moeten heden avond naar de Pijpelheide.

— Om mannen op te lichten?

— Ja.

— Dus mijn raad was goed.

— Uw raad? Ik had al onmiddellijk hetzelfde gedacht.

— Te beter, commissaris.

— Gij zult een lijstje opmaken van de grootste vagebonden en mij ook op de hoogte stellen van de wijze, waarop wij ons het best van het gespuis meester kunnen maken.

— Goed commissaris. Wil ik ook Sus Morré te Boisschot gaan halen?

— Durft ge dat?

— Waarom niet?

— Alleen?

— Ja... maar ik moet op kosten der gemeente een kar mogen huren.

— Wat wilt ge dan doen?

— Ik moet mijn plan nog vaststellen, doch heb in elk geval een voertuig nodig, hernam Deswert op een toon, die liet vermoeden, dat hij Doremans zijn geheimen niet openbaren zou.

— Welnu, ge kunt een kar huren.

— Goed. Deze middag, dadelijk na 't noenmaal vertrek ik.

— Pas op voor Cartouche!

— Wees gerust! Cartouche is niet op de heide.

— Weet ge dat zeker?

— Zeker wel niet, doch ik vermoed het ten stelligste.

— Waar zou hij dan zijn?

— O, hij gaat dikwijls op reis. Sus Morré reed op zijn paard, dus is Cartouche afwezig, en hij is te voet vertrokken. Zonder Cartouche zijn de binders een hoop kinderen en als de kapitein deze avond niet teruggekeerd is, zal onze taak niet moeilijk zijn.

Al bekende hij 't niet, toch gevoelde Doremans bewondering voor zijn veldwachter.

Wat zou hij zijn zonder Deswert?

Deswert maakte zijn lijst en de trouwste leden van Cartouche stonden er op vermeld.

Na het noenmaal gebruikt te hebben, liet hij een kar inspannen, legde op het voertuig een pak stro en reed dan naar Boisschot.

De meier leidde hem bij de gevangene en Deswert herkende onmiddellijk Sus Morré, en Sus Morré hem.

— Komt ge me naar de Pijpelheide terugbrengen? vroeg de binder brutaal.

— Wat verder, Sus, een plezierreisje naar Heist, waar ze u met blijdschap zullen begroeten, antwoordde Deswert. Uw lief is al ongeduldig om u te ontmoeten.

— Ge liegt, Liza is niet gevangen.

— Neen, nog niet, maar ze zal u toch wel gezelschap komen houden.

Deswert liet de gevangene boeien.

— Ik kom toch vrij, zei de rover.

— Ja, dat geloof ik ook.
— Ge weet dat allen zijn vrij gekomen die gevangen werden genomen.
— Ja, manneke, als ge denkt dat dit altijd zal waar zijn, dan zoudt ge wel eens mis kunnen zijn.
— Maar ge kunt toch niets tegen ons. Gij hebt geen soldaten en gij kunt mij niet overbrengen.
— Wacht maar, wij zullen het u anders leren.
En Deswert bond de rover een doek voor de mond.
Zo liet hij hem in de kar dragen, welke hij verder met hooi laadde.
De veldwachter opende dan het pak, dat hij meegebracht had.
Dit bevatte burgerskleren, waartegen de sluwe politiemans zijn uniform verwisselde.

Nu was hij gekleed als een boer, als een oude boer zelfs, want hij dekde 't hoofd met een grijze pruik.

— Niemand, zelfs Cartouche niet, zal me nu herkennen, zei de veldwachter.
En Sus Morr e komt veilig te Heist. Mijn pistool is goed geladen.

Deswert reed weg. Hij zag dat mijnheer Schootens druk aan 't verhuizen was.
— Die wil Cartouche ontkomen, maar weet niet, dat de kapitein der binders ook wel naar Mechelen zou durven gaan, dacht Deswert. Wie verlaat ginder zo snel 't dorp? Een ketellapper! Ha! dat is een spion van Cartouche... Maar hij zal hard mogen lopen, om mij voor te blijven of mij te kunnen volgen.

Deswert had een kloek paard uitgezocht en de kar rolde snel voort in de richting van Heist.

Niemand buiten 't dorp vermoedde, dat die oude boer een binder voerde.

DE BEVRIJDING

Cartouche werd ongeduldig, want hij hoorde maar niets uit Boisschot.

En Sus Morr e moest vrij komen!

De hoofdman der binders liep ongeduldig voor zijn hut heen en weer.

Bakelandt zat intussen binnen te roken en te drinken.

Eindelijk zag Cartouche een ruiter naderen. Onmiddellijk herkende hij zijn eigen paard.

— Daar zal de bode zijn, mompelde de roversbaas.

De « notaris » had het paard niet gespaard, want het dier dampte en van zijn bek vielen grote vlokken schuim.

— Welk nieuws? vroeg Cartouche.

— Sus wordt vervoerd op een kar! Hij heeft zich nog dapper verweerd, maar het baatte niet!

— Waar is die kar?

— Op de baan van Boisschot naar Heist. Ge moet u haasten, want er loopt een goed paard voor.

— Wie voert er?

— Deswert.

— En hoeveel mannen zijn er bij?

— Niemand!

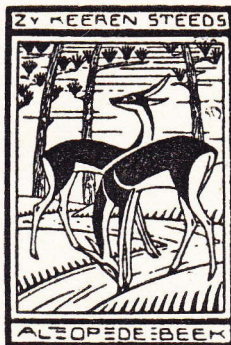
THE GREAT BRITAIN
PUBLISHED BY THE
HAKELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955